1958. évi

II. törvény

az 1958—1960. évi hároméves népgazdaságfejlesztési terv irányelveiről[2]

Hazánk felszabadulását követően a népgazdaság fejlesztésében kimagasló eredmények születtek. 1949. és 1955. között a magyar ipar termelése több mint kétszeresére emelkedett, a nemzeti jövedelem több mint másfélszeresére nőtt. Ez a fejlődés az elmúlt esztendőkben a magyar dolgozó nép számára olyan anyagi és kulturális felemelkedés alapjait rakta le, amelyet a megelőző kapitalista rendszerben Magyarországon évtizedek alatt sem értek el.

A népgazdaság fejlődése azonban a jelentős eredmények mellett nem volt mentes hibáktól. Az ötéves terv túlzott felemelése eltorzította a nehézipar elsődleges fejlesztésének alapjában véve helyes elvét. Uralkodóvá vált a mennyiségi fejlődés hajszolása, közben a gazdaságosság, a minőségjavítás, a termelés költségeinek csökkentése és a nemzetközi együttműködés követelményei háttérbe szorultak. A mezőgazdaság fejlődése sem volt kielégítő.

1953-ban a hibák jelentős részét felismerve, kijavításuk megkezdődött. 1955-ben már jelentősek voltak az eredmények és 1956-ban is minden jel arra mutatott, hogy a gazdasági nehézségek csökkennek.

Az 1956. évi ellenforradalom által okozott károk és a korábbi fejlődés hiányosságainak kihatása 1957-ben a stabilizáció óta nem tapasztalt gazdasági nehézségek elé állította az országot. A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány a nehézségek ellenére, teljesítve a dolgozók kívánságát, olyan intézkedéseket hozott, amelyek eredményeként az összes dolgozó rétegek életkörülményei javultak.

1957. év folyamán a dolgozó tömegek áldozatkész munkája, a Szovjetunió és a többi baráti állam anyagi és pénzügyi segítsége révén sikerült megszilárdítani a magyar népgazdaság helyzetét, elkerülni az inflációt és a munkanélküliséget. Az elmúlt év végére az ország gazdasága olyan eredményeket ért el, amelyek alapján célul tűzhető a népgazdaság még meglevő aránytalanságainak rövid időn belüli felszámolása, és megteremthetők azok az alapvető feltételek, amelyek az ország szocialista továbbfejlődéséhez, a nép életviszonyainak folyamatos javításához szükségesek.

A népgazdaság fejlesztése 3 éves távlati tervének elő kell irányoznia az életszínvonal szerény, de folyamatos további emelkedését, biztosítania kell a termelőerők további fejlődését és a népgazdaság szocialista szektorának erősödését és kiszélesítését. E célkitűzéseket a hazai erőforrások kihasználására kell alapozni.

Fenti célkitűzések megvalósítása érdekében a Magyar Népköztársaság Országgyűlése az 1958. január 1-től 1960. december 31-ig terjedő időszak hároméves népgazdasági tervének irányelveit az alábbi rendelkezésekkel törvénybe iktatja:

I. FEJEZET.

A hároméves terv fő feladatai.

1. §. A szocialista ipar termelése 1960-ban mintegy 22 százalékkal haladja meg az 1957. évi termelést. A minisztériumi iparban a termelőeszközök termelését három év alatt 28 százalékkal, míg a fogyasztási cikkek termelését 20 százalékkal kell növelni.

Az ipari termelés növelésének minden egyes iparágban együtt kell járnia a műszaki kultúra, a

[2] *Kihirdetés napja: 1958. június 25.*

munka termelékenységének emelkedésével, a minőség javulásával, a kereslethez jobban igazodó áruválaszték kialakításával.

Az ipar minden ágában jelentős lépést kell tenni a termelés gazdaságosságának fokozása terén. Meg kell kezdeni azoknak a termelő kapacitásoknak új hasznos termelésre való átállítását, amelyek jelenleg gazdaságtalanul üzemelnek. Az ország szűkös nyersanyaghelyzete folytán különös jelentősége van a fajlagos anyagfelhasználást csökkentő technológiák alkalmazásának, importanyagok hazai nyersanyagokkal való gazdaságos helyettesítésének, a gyártási hulladékok és melléktermékek hasznosításának. Ennek elérését az anyagi ösztönzés legcélravezetőbb formáinak alkalmazásával is elő kell mozdítani.

Mindezzel az ipari termelés szerkezetében olyan változások létrehozását kell megkezdeni, amelyek mellett az eddiginél sokkal nagyobb mértékben szerepelnek a termelésben és az exportban a nyersanyag és az energia felhasználása szempontjából nem nagyigényű, magasszínvonalú termelési és műszaki kultúrát képviselő termelési ágak és gyártmányok.

2. §. A mezőgazdaság részére biztosítandó beruházások és egyéb eszközök segítségével célul kell kitűzni a mezőgazdasági termelésnek három év átlagában történő 12 százalékos növelését a tervidőszak előtt megindult belterjes irányú fejlesztés útján, a termelési költségek egyidejű csökkentése mellett.

Figyelembevéve, hogy a termelőerők fejlesztésének fő módszere a nagyüzemi gazdálkodás kiterjesztése, támogatni kell a meglevő és az önkéntesség alapján alakuló mezőgazdasági termelőszövetkezeteket, valamint az alacsonyabb típusú szövetkezeteket és társulásokat. E mellett segíteni és serkenteni kell az egyénileg dolgozó parasztságot, hogy termelési adottságait az eddiginél nagyobb mértékben legyen képes kihasználni.

3. §. A termelés fejlesztése és jövedelmezőségének növelése révén a nemzeti jövedelem legalább 13 százalékkal kell, hogy növekedjék a tervidőszak alatt.

A nemzeti jövedelem növekedése alapján a lakosság egyéni és társadalmi fogyasztására szánt alap 1960-ban legalább 10 százalékkal legyen magasabb, mint 1957-ben.

A tervidőszak alatt a termelési előirányzatok teljesítése, a gyáripari termelékenység 15 százalékos növekedése, valamint az önköltség 6 százalékos csökkenése alapján a munkások és alkalmazottak egy keresőre eső reálbérét 1957-hez képest 3 év alatt legalább 6 százalékkal kell emelni. Ezen felül továbbra is biztosítani kell az elért gazdasági eredményektől függő nyereségrészesedést, és tovább kell fejleszteni a nyugdíjellátást a régi rendszerű nyugdíjak rendezésével.

Biztosítani kell, hogy a dolgozó parasztok jövedelme három év alatt a mezőgazdasági termelés előirányzott növekedése esetén mintegy 4 százalékkal tovább emelkedjék.

4. §. A nemzeti jövedelemből a népgazdaság és a társadalom fejlődését szolgáló beruházásokra az 1957. évhez képest évről évre növekvő alapot kell biztosítani.

A hároméves terv során a beruházásokkal nagy mértékben kell takarékoskodni, s csak a népgazdaság további fejlődését megszabó alapvető célok megvalósítására lehet jelentősebb beruházásokat előirányozni. A beruházásokat — beleértve a Szovjetuniótól kapott hosszúlejáratú beruházási hitelt is — elsősorban nem új, hosszú ideig tartó nagy építkezésekre, hanem a meglevő állóalapok bővítésére és korszerűsítésére, a befejezetlen beruházások ésszerű folytatására kell fordítani.

Az állami beruházásokat elsősorban az ipar hazai nyersanyag- és energiaforrásainak hasznosítására, az ipar műszaki színvonalának emelésére, a mezőgazdaság szocialista szektorának fejlesztésére, az ország külkereskedelmi mérlegének javítására, valamint lakásépítésre kell fordítani. Három év alatt 32 milliárd Ft beruházást kell állami erőből végrehajtani.

Az állóalapok megóvása és korszerű szinten való tartása érdekében három év alatt az állami szektorban legalább 15 milliárd Ft-ot kell felújításokra előirányozni, ami 1 évre számítva 19 százalékkal haladja meg az 1957. évi felújításokat. Ezen felül 2,2 milliárd Ft-ot kell az állami tulajdonban levő lakóházak javítására fordítani.

5. §. A népgazdaság egyensúlyát a nemzetközi fizetési mérleg egyensúlyának biztosítása mellett kell előirányozni. A nemzetközi fizetési mérleg egyensúlyát főképpen a külkereskedelmi mérleg megfelelő aktív egyenlegével kell biztosítani, és emellett minden lehetőséget ki kell használni a fizetési mérleg áruforgalmon kívüli bevételeinek növelésére és kiadásainak csökkentésére.

II. FEJEZET.

Termelés és beruházás.

A) Ipar.

6. §. Az ipari termelésben az eddiginél fokozottabban kell érvényre juttatni a baráti országokkal történő együttműködés alapján azokat a lehetőségeket, amelyek elősegítik nehéziparunk termelési szerkezetének ésszerű átalakítását és az általános, szinte minden gyártási ágra kiterjedő fejlesztés helyett egyes kedvező adottságú gyártási ágak komplex fejlesztését.

A fogyasztási cikkek gyártása az eddiginél jobban alkalmazkodjék a lakosság életszínvonalának növekedéséből adódó igényekhez.

Az iparban a rendelkezésre álló beruházási eszközök nagy részét a hazai ásványi nyersanyagok geológiai kutatására és kiaknázására, a villamosenergia termelésének növelésére és az építőanyagtermelés fokozására kell fordítani. A nehézipar fennmaradó erőforrásait, elsősorban néhány gyors ütemben, eredményesen fejleszthető gépipari gyártási ág fejlesztésére és a vegyipar egyes ágainak továbbfejlesztésére kell fordítani. A könnyű- és élelmiszeripar beruházásait elsősorban a hazai nyersanyagok alapján álló iparágak fejlesztésére és a keresletnek megfelelő, korszerű fogyasztási cikkek termelésének növelésére kell fordítani.

7. §. A bányászat termelése 1960-ban az 1957. évi termelést mintegy 30 százalékkal haladja meg.

A széntermelés 1960-ban az 1957. évi 21.2 millió tonnához képest 26.6 millió tonnára növekedjék úgy, hogy a termelt szén 10–11 százaléka feketeszén legyen. Az ország szénvagyonának nagy hányadát kitevő lignit termelése — elsősorban az erőművek ellátása céljából — 1960-ban az 1957. évi szintnél 28 százalékkal magasabb legyen. Az 1958–1960. években együttvéve mintegy 1.300 vagon/nap teljesítőképességű aknaüzemet kell termelésbe állítani.

A kőolajbányászatban a kitermelhető olajkészletek növelése érdekében 3 év alatt 680.000 fm kutatófúrást kell mélyíteni. A kőolaj termelése az 1960. évben 1.1 millió tonnát érjen el.

A hazai uránérc kutatási és kiaknázási munkálatait tovább kell folytatni. A folyamatban levő beruházások tegyék lehetővé, hogy a rendszeres érctermelés a hároméves terv során meginduljon. Az érctermelés gazdaságossága érdekében meg kell kezdeni az érc dúsításához szükséges üzem építését.

A vasércbányászatban a rudabányai pátvasérc-dúsítómű építésének folytatásával biztosítani kell a hazai vasérc fokozottabb felhasználhatóságát.

Az ásványbányászat termelése három év alatt 38–40 százalékkal növekedjék. Ezzel egyidejűleg az igényeknek megfelelően biztosítani kell a kitermelt ásványok mind nagyobb részének — 1960. évben 48 százalékának — előkészítését, őrlését és egyenletes minőségét.

8. §. A villamosenergia termelése 1960-ban 7,6 milliárd kWó-t érjen el. Ehhez az erőművek teljesítőképességét 3 év alatt legalább 410.000 kilowattal kell növelni. Ebből 42.000 kilowatt a tüzelőanyag hasznosítása szempontjából legelőnyösebb ipari és távfűtő erőmű legyen. Az előírt termelés biztosítása érdekében be kell fejezni a tiszapalkonyai és a pécsújhegyi hőerőművek építését, tovább kell folytatni az ajkai hőerőmű bővítését és meg kell kezdeni az oroszlányi hőerőmű létesítését. A villamosenergia termeléséhez felhasznált fajlagos kalória-mennyiséget három év alatt korszerű műszaki berendezés felhasználásával 9–10 százalékkal kell csökkenteni.

Jelentős eszközök biztosításával elő kell mozdítani az energiahordozók és a villamosenergia felhasználóinál az energiatakarékosságot.

9. §. A vaskohászatban a termelést a rendelkezésre álló érc- és kokszellátásnak megfelelően a meglevő termelőberendezésekkel kell biztosítani. A kapacitásokat elsősorban a jobb minőség és a megfelelő választék érdekében kell kihasználni.

A nyersvas termelése 1960-ban mintegy 1,1 millió tonnát, az acéltermelés 1,65 millió tonnát, a melegen hengerelt acéláruk termelése pedig — külföldi megrendelésre végzett bérmunkával együtt — legalább 1 millió tonnát érjen el.

1960-ban hazai termelésből kell fedezni a nagyolvasztók vasércszükségletének 28 százalékát és a kohókoksz szükséglet 26 százalékát.

Folytatni kell a kohászat gazdaságossága érdekében megkezdett beruházásokat, elsősorban azokat, amelyek a kohászati termékek importjának csökkentését szolgálják. A Dunai Vasmű második kokszolóblokkját 1960 második felében, a vegyiüzem még épülő üzemrészeit folyamatosan 1960-ig üzembe kell helyezni. Az ózdi martincsarnok átépítését és berendezéseinek korszerűsítését meg kell kezdeni. A Lenin Kohászati Művekben az acélminőség és az energiagazdálkodás megjavítása érdekében földgázellátást kell biztosítani. A Csepel Vas- és Fémművekben meg kell teremteni a híradástechnikai alapanyaggyártás nagyüzemi bázisát.

10. §. A vegyipari termelés 1960-ban 31 százalékkal haladja meg az 1957. évi termelést. A kénsavtermelést 155.000 tonnában, a marónátron-termelést (regenerálás nélkül) 9800 tonnában, a műtrágyaféleségek termelését 424.000 tonnában, a különféle műanyagok és műgyanták termelését pedig mintegy 8600 tonnában kell 1960-ban előirányozni.

A gyógyszerek gyártását 1960-ban 40–45 százalékkal kell az 1957. évi termeléshez képest növelni, folytatva a nagy gyógyszergyárak rekonstrukcióját.

A finomító üzemekben 1960-ban legalább 2 millió tonna kőolajat kell feldolgozni. Bővíteni kell a Szőnyi Olajfinomító üzemet.

A műanyagok termelése érdekében polivinilklorid kísérleti üzemet és a Magyar Viscosa Gyárban évi 330 tonnás perlonműszál üzemet kell létesíteni.

A tervidőszak első évében meg kell indítani a Borsodi Vegyi Kombinát műtrágyagyárában a termelést. 1960-ig meg kell kezdeni egy új műtrágyagyár építését. Folytatni kell a Tiszamenti Vegyiművek szuperfoszfát gyárának bővítését. Új 6000 tonnás lakkműgyanta és festékgyárat kell létesíteni.

11. §. A meglevő timföldgyárakban három év alatt 29–30 százalékkal kell növelni a timföldgyártást és 1960-ban 200.000 tonna termelést kell elérni. A hutaalumínium termelését a meglevő kohók kapacitásának kihasználásával 45.000 tonnára kell fokozni. A tervidőszakban folytatni kell a székesfehérvári alumíniumprésüzem megépítését.

12. §. A gépipar termelését 3 év alatt mintegy 35 százalékkal kell növelni. A nemzetközi együttműködés és az ország helyzetének figyelembevételével — az általános, minden gyártási ágra kiterjedő fejlesztés helyett — a hazai gyártási hagyományokra visszatekintő, világviszonylatban is versenyképes gépek és készülékek gyártásának komplex fejlesztésére kell törekedni.

Ennek érdekében a gépiparban fokozott mértékben kell fejleszteni az alábbi ágazatokat: az erősáramú gépek gyártását mintegy 40 százalékkal, a híradástechnikai ipart mintegy 70 százalékkal, a műszergyártást mintegy 60 százalékkal, a gördülőcsapágy gyártást 1,5-szeresére, a Diesel-mozdonyok és motorkocsik gyártását 3,4-szeresére.

A gépipar kapacitásainak az eddiginél nagyobb hányadát kell a háztartási munkát megkönnyítő, a lakáskultúrát emelő, a lakosság közlekedési kényelmét javító eszközök termelésére átállítani.

A diesel-gyártás fejlesztése érdekében rekonstrukciót kell végrehajtani a Ganz Vagon- és Gépgyárban, a MÁVAG-ban, a Wilhelm Pieck Vagon- és Gépgyárban, a Győri Szerszámgépgyárban, valamint a Kismotor- és Gépgyárban.

Az erősáramú gépgyártás fejlesztése érdekében elsősorban a Klement Gottwald Villamossági Gyárat, a Villamosgép- és Kábelgyárat, a Kábel- és Műanyaggyárat, valamint az Albertfalvai Zománchuzalgyárat kell bővíteni.

1959-ben be kell fejezni a Diósdi Csapágygyár építését. Tovább kell folytatni a Debreceni Gördülőcsapágygyár építését úgy, hogy kapacitása 1960. év végére 5,3 millió darabra emelkedjék.

A híradástechnika fejlesztése érdekében bővíteni kell a Híradástechnikai Anyagok gyárát és korszerűsíteni kell az Egyesült Izzó, a Beloiannisz, valamint az Orion gyárakat.

A műszeriparban az elektronikus, villamos és geofizikai műszergyártás, valamint az automatikák fejlesztésére kell jelentősebb eszközöket fordítani.

13. §. A könnyűipar termelését 3 év alatt 20—21 százalékkal kell növelni.

1960-ban el kell érni, hogy pamutszövetből országosan 228 millió m^2-t, gyapjúszövetből 27,5 millió m^2-t, selyemszövetből 26 millió m^2-t, kötöttáruból 7.600 tonnát, konfekció-áruból 7,7 milliárd Ft értékűt, bőrcipőből 18,5 millió párt és papírból 134.000 tonnát gyártsanak.

Az állami bútoripar termelését 3 év alatt legalább 22 százalékkal kell növelni. Fokozottabb mértékben kell biztosítani a fahelyettesítő farostpozdorja és faforgácslemezek felhasználását.

A pamutfonodákban a tervidőszakban 46,000 új orsót kell üzembehelyezni. Korszerűsíteni kell a bőrgyárakat. A Csepeli Papírgyárban korszerűsíteni kell a cellulózüzemet és egy új papírgépet kell üzembehelyezni.

14. §. Az állami élelmiszeripar termelését — beleértve a helyiipart is — a mezőgazdasági termeléssel és felvásárlással összhangban három év alatt 8—9 százalékkal kell emelni. 1960-ban a tejipar termelése 35 százalékkal, a vajtermelés 32 százalékkal, a baromfifeldolgozóipar termelése 34 százalékkal, a nyershús termelése 16 százalékkal, a zsírtermelés 12 százalékkal haladja meg az 1957. évi termelést.

Tovább kell folytatni a sörgyárak rekonstrukcióját, be kell fejezni az 550 vagonos miskolci hűtőház építését, Békéscsabán meg kell kezdeni egy új hűtőház építését. A termény- és az ipari készáruraktárak befogadóképességét a hároméves terv során 6.500 vagonnal kell fejleszteni.

15. §. Az építőiparnak három év alatt 35 milliárd Ft értékű építés-szerelést kell végrehajtania. Ennek biztosítására az építőipar termelését három év alatt 20 százalékkal kell növelni.

Az építkezések kivitelezésénél a gazdaságosság szempontjait a jelenleginél sokkal nagyobb mértékben kell érvényesíteni, elsősorban az import anyagok felhasználásánál. Rá kell térni az építőiparnak a korszerű építési anyagok és szerkezetek alkalmazására, s olyan gépeket kell beszerezni, amelyekkel az építési időtartam lényegesen lerövidíthető.

Az építőanyagipar termelését 1960-ban az 1957. évi termeléshez képest 20—21 százalékkal kell növelni. 1960-ban 1,6 milliárd db téglának megfelelő falazóáru, 166 millió db tetőcserép, 1,45 millió tonna cement gyártását kell elérni és fokozott mértékben biztosítani kell a korszerű építési módszerek bevezetéséhez szükséges új építőanyagok gyártását.

Be kell fejezni a Mátraderecskei Cserépgyár építését, folytatni kell a Lábatlani Cementgyár újjáalakítását és a Zagyvapálfalvi Üveggyár bővítését.

16. §. Az állami helyiipar termelését (élelmiszeripar nélkül) három év alatt 6—7 százalékkal kell növelni, elsősorban az építőanyagipar és más alapanyag-iparok fejlesztése útján. A feldolgozóipar területén a bútorgyártás növelése a helyiipar főfeladata. Fokozni kell az állami helyiipar tevékenységét a javítások és szolgáltatások területén.

A kisipari szövetkezeteknek elsősorban a lakosság ellátása érdekében kell tevékenykedniök. Fenn kell tartani és elsősorban export céljára fejleszteni kell a hagyományos kézműipari és háziipari tevékenységet. Fokozottan ki kell elégíteni a mérték szerinti ruhakészítés és egyéb egyéni megrendelések, valamint a javítások és szolgáltatások iránti igényeket.

Biztosítani kell, hogy a magánkisipar hasznos tevékenységet folytathasson a számára biztosított kereteken belül a lakosság — elsősorban javítási és szolgáltatási — igényeinek kielégítésére.

B) Mezőgazdaság.

17. §. A szocialista szektor erősítésével, az egyénileg gazdálkodó parasztság termelési lehetőségeinek kiaknázásával, a termelés anyagi-műszaki feltételeinek fokozott biztosításával el kell érni, hogy a növénytermelés hozama 3 év átlagában 10—11 százalékkal, az állattenyésztésé pedig 14—15 százalékkal emelkedjék az előző 3 évhez viszonyítva.

18. §. Fokozni kell a talajerő pótlását a szerves- és műtrágya felhasználás növelésével, valamint fejlett agrotechnikai módszerek alkalmazásával. A 3 év alatt 235,000 kat. holdon kell talajjavítást végezni. El kell érni, hogy 1960-ban az egy kat. hold szántó-, kert- és szőlőterületre jutó vegyes műtrágya mennyisége közel 60 kg-ra növekedjék.

Mindent el kell követni a jelenleg használaton kívül levő öntözőtelepek használatbavételére. Az öntözött területet az 1957. évi 135.000 kh-ról ezért 1960-ban legalább 170.000 kh-ra kell növelni. Egyidejűleg biztosítani kell az öntözési lehetőségek jó kihasználását, az öntözött területek műszaki színvonalának javítását és a rizstermelés monokulturás jellegének fokozatos megszüntetését. Az öntözött zöldségtermesztés kiterjesztésével egyidejűleg fokozott gondot kell fordítani a szántóföldi növények öntözéses termesztésére.

Meg kell javítani a minőségi vetőmagellátást. 1960-ban a kukorica vetésterületének legalább 50 százalékán hibridkukorica vetőmag felhasználását kell biztosítani.

19. §. A fokozottabb talajerőpótlás, a nemesített vetőmagvak használata, az öntözés és gépesítés, valamint egyéb intézkedések segítségével kell elérni, hogy a kenyérgabonafélességek holdankénti

terméshozama 3 év átlagában 8,6 q, a kukoricáé 12,8 q, a burgonyáé 60 q, a cukorrépáé 118 q legyen.

Figyelemmel a termésátlagok emelkedésére — a lakosság szükségleteinek maradéktalan kielégítése mellett — a termelés befolyásolásával el kell érni, hogy a kenyérgabona vetésterülete az 1957. évi 2,9 millió kat. holdhoz képest mintegy 100—120.000 kat. holddal csökkenjen.

A 3 éves terv alatt törekedni kell arra, hogy a cukorrépa, továbbá a szálastakarmány növények, ezek közül elsősorban az évelő pillangós növények vetésterülete jelentősen növekedjék.

A gyümölcs- és szőlőtermesztés céljára rendelkezésre álló beruházási összegekből mindenekelőtt a meglevő üzemi szőlők és gyümölcsösök járulékos beruházásait kell megvalósítani. E mellett az üzemi gyümölcsösök területét három év alatt 25.000 kat. holddal kell növelni. Jelentős erőfeszítéseket kell tenni a szőlőterületek felújítására, elsősorban a történelmi borvidékeken.

20. §. Az állattenyésztés fejlesztésénél — kisebb mértékű állatállománynövelés mellett — elsősorban az állati termékek termelésének növelésére kell törekedni. A tervidőszak alatt a 3 év átlagában a vágómarhatermelést 4,5 százalékkal, a vágósertés termelést 9—10 százalékkal, a tejtermelést 25—26 százalékkal, a tojástermelést 13—14 százalékkal, a gyapjútermelést pedig 19—20 százalékkal kell 1955—1957. évek átlagához képest növelni.

21. §. Az élőfa-készlet gyors növelése érdekében a tervidőszak alatt mintegy 50.000 hektár új erdőt kell telepíteni. Ebből 23.000 hektárt kitevő területen kell nyárfát telepíteni a folyók hullámterében, a csatornák, vízfolyások, utak és vasutak mentén.

22. §. A mezőgazdaság gépesítése terén a 3 éves tervben elsősorban a meglevő géppark kiegészítését és korszerűsítését kell végrehajtani. A traktorállományon belül az univerzális gépek arányát a tervidőszak alatt 40 százalék fölé kell növelni. A 3 év alatt mintegy 8000 traktorekét, 3000 kultivátort, 2000 db traktoros vetőgépet, 2000 db fűkaszát, 800 db silókombájnt, és mintegy 8000 db pótkocsi beszerzését kell biztosítani a mezőgazdaság részére. Elegendő számban kell a mezőgazdaság rendelkezésére bocsátani korszerű aprómagcséplő és tisztító berendezéseket.

A gyümölcs- és szőlőtermelés, valamint a kertészet gépesítése terén — főleg a nagyüzemi talajművelés és a növényvédelem gépesítésével — kell előrehaladást elérni. Ennek érdekében kerti traktorokat, hozzátartozó munkagépeket, permetező, porozó, csomagoló és osztályozó gépeket kell a mezőgazdaság részére megfelelő mennyiségben biztosítani.

Az állattenyésztésben különösen a takarmány szállítását, előkészítését, az itatást, valamint a fejést kell szocialista nagyüzemeinkben gépesíteni.

23. §. Az állami gazdaságok fő feladata, hogy termelésüket jelentősen fejlesszék és gazdaságosabbá tegyék. Biztosítani kell, hogy az állami gazdaságok növénytermelésének és állattenyésztésének hozama, valamint árutermelésének — főleg az exportminőség — aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot. El kell érni, hogy az állami gazdaságok példamutató, modern szocialista nagyüzemekké váljanak és ezzel is segítsék elő a dolgozó parasztság szocialista útra való áttérését. Közvetlen feladatukká kell tenni a környékükön működő termelőszövetkezetek támogatását és segítését.

A mezőgazdaság szocialista átalakításának fő útja a mezőgazdasági termelőszövetkezet, ezért az állami támogatást elsősorban ezek számára kell biztosítani. A termelőszövetkezeti mozgalom számára nyújtott anyagi támogatást a legcélszerűbben a termelőszövetkezetek termelésének és árutermelésének növelése, a közös gazdaság erősítése érdekében kell felhasználni.

A mezőgazdasági termelőszövetkezetek megszilárdítása és számszerű fejlesztése, a falu szocialista átalakítása munkájának előrevitele érdekében szükség van valamennyi állami szerv hathatós és eredményes segítségére.

Emellett szükséges az egyszerűbb szövetkezeti formák eddiginél hathatósabb felkarolása és támogatása, biztosítva ezekben a szocialista alapelvek betartását és meggátolva a kapitalista tendenciák érvényesülését.

A 3 éves tervben segíteni kell az egyénileg dolgozó parasztság termelésének növelését is. Ennek érdekében az egyéni gazdaságok részére a műtrágya- és növényvédőszerellátást, a különböző nemesített vetőmagvak, tenyészállatok, valamint facsemeték és szőlőszaporító anyagok juttatását fokozni kell.

24. §. A szükségletek fedezetének biztosítására továbbra is a felvásárlási rendszert kell érvényesíteni. Megfelelő árarányok kialakításával biztosítani kell, hogy az átlagos színvonalon gazdálkodók megtalálják számításukat. A mezőgazdasági termékek felvásárlásának mennyiségét a 3 év alatt 23 százalékkal kell növelni.

C) Szállítás, hírközlés.

25. §. A közlekedésnek 1960-ban — 1957. évhez képest a termelési előirányzatokkal összhangban — 15—16 százalékkal magasabb áruszállítási teljesítmény elvégzését kell biztosítania. A személyszállítási teljesítmények növekedését ugyanebben az időszakban 11—13 százalékkal kell előirányozni.

1960-ban a vasútnak 10.5 milliárd árutonnakilométer, a folyami és folyamtengeri hajózásnak 1,1 milliárd árutonnakilométer, a tehergépkocsiközlekedésnek 740 millió árutonnakilométer teljesítését kell biztosítania.

A személyszállítás területén 1960-ban a vasút számára 9,2 milliárd utaskilométer, a távolsági autóbuszközlekedés számára pedig 3,2 milliárd utaskilométer teljesítését kell előirányozni.

26. §. A vasúti közlekedés részére 3 év alatt 11 db villamosmozdony, 152 db különféle Diesel-mozdony, 33 db Diesel-motorkocsi, 4200 db nagyraksúlyú teherkocsi, 730 db hűtőkocsi, 600 db tartánykocsi és 100 db egyéb speciális kocsi beszerzését kell biztosítani. A személyszállítás ne-

vartalan lebonyolítása és kulturáltságának növelése érdekében 370 db négytengelyű új vasúti személykocsit kell beszerezni.

A hajózás áruszállítási teljesítőképességének növelésére 5 db egyenként 1.300 tonna hordképességű Duna-tengerjáróhajót, 4 db 800 LE-s motoros vontatót és 15 db 1000 tonnás uszályt kell biztosítani.

A távolsági autóbuszközlekedés részére 860 db autóbuszt és 150 db autóbusz-pótkocsit kell beszerezni.

A tehergépkocsi-közlekedés fejlesztésével — a gépkocsipark gazdaságosabb kihasználása mellett — 4800 db új tehergépkocsit és 400 db új pótkocsit kell üzembeállítani.

27. §. A közúti hálózat fejlesztése érdekében a hároméves terv alatt be kell fejezni a Hatvan—Salgótarján és a Budapest—Tatabánya közötti pormentes, szilárdburkolatú utak építését. Ezen kívül a tervidőszak alatt mintegy 1000 km utat pormentes, bitumenes burkolattal kell ellátni, mintegy 2200 km úton pedig olajos hengerlést kell végezni.

28. §. A hírközlés terén a nemzetközi hírközlési hálózatba való fokozottabb bekapcsolódást, a budapesti és vidéki távbeszélő hálózat bővítését kell biztosítani, továbbá meg kell kezdeni a fejlettebb hírközlési módok elterjesztését. (Automatikus interurbán kapcsolás, mikrohullámú összeköttetések, televíziós és ultrarövidhullámú rádió-műsorszóró adás.)

Ennek érdekében a hároméves tervben a meglevő budapesti [illegible] telefonközpontokat összesen 21.000 állomással, a vidéki főközpontokat pedig összesen 16.000 állomással kell bővíteni. Meg kell kezdeni az új budapesti Ferenc telefonközpont építését. Tatabányán, Sopronban és Szombathelyen új automata távbeszélő főközpontot kell felállítani.

A 3 éves terv során kép és zeneátvitelre mikrohullámú összeköttetést kell létesíteni a Szovjetunióval, Csehszlovákiával és Ausztriával. Tokajban televíziós adót, a Kékesen és Tokajban frekvenciamodulált, ultrarövidhullámú rádióműsoradót kell 1960. végéig üzembehelyezni.

III. FEJEZET.

Életszínvonal, kultúra, tudomány.

29. §. A lakosság növekvő vásárlóképességének megfelelően a kiskereskedelmi áruforgalmat 3 év alatt mintegy 13—14 százalékkal kell növelni. A kereslet összetételének változását figyelembevéve — a kiskereskedelmi forgalmon belül az iparcikkek forgalmának részarányát fokozatosan emelni kell.

A bolti élelmiszer kiskereskedelemnek biztosítania kell az összes fontos élelmiszerekből a lakosság szükségleteinek zavartalan kielégítését és az élelmiszeripar termelésével összehangolva lehetővé kell tenni, hogy az élelmiszerfogyasztáson belül növekedjék a magasabb tápértékű, főleg teljesértékű fehérjét tartalmazó állati eredetű élelmiszerek aránya.

Ezért a fontosabb élelmiszerek közül 1957. évben képest 1960-ban 8 százalékkal több húst és húskészítményt, 6—7 százalékkal több cukrot, 21—22 százalékkal több tejet és vajat, 21 százalékkal több tojást kell a fogyasztók rendelkezésére bocsátani.

A ruházati cikkek kiskereskedelmi forgalmát 3 év alatt 16—17 százalékkal kell növelni. A kereslet alakulásának megfelelően 1957-hez képest 28—30 százalékkal kell emelni a konfekció áruk forgalmát, a méret és modell választék egyidejű bővítése mellett.

Az átlagos kiskereskedelmi forgalomnövekedésnél lényegesen nagyobb mértékben kell növelni a dolgozók kényelmét és szórakozását szolgáló, korszerű műszaki és villamossági cikkek forgalmát. A tervidőszak alatt mintegy 340.000 db mosógépet, 30.000 db elektromos hűtőszekrényt, 30.000 db porszívót, 20.000 db padlókefélőt, 600.000 db rádiót, 100.000 db televíziós készüléket, 550.000 db kerékpárt, 80.000 db 250 cm^3-es és 125 cm^3-es motorkerékpárt, 60.000 db Moped kerékpárt és robogót kell forgalomba hozni.

30. §. A tervidőszak alatt 110.000 lakás építését kell biztosítani. A lakások mintegy egyharmadát állami beruházásból kell megvalósítani. A lakosság építkezéseit állami hitellel kell támogatni, elsősorban a bérből és fizetésből élő dolgozók lakáshelyzetének megjavítása érdekében.

Az idegenforgalom és a belföldi szükségletek kielégítése érdekében 1100 szállodai szobát kell létesíteni. Be kell fejezni a Gellért Szálló és a Royal Szálló újjáépítését, újból szállodai célokra kell berendezni néhány, átmenetileg más célra használt fővárosi és vidéki szállót.

31. §. A városi lakosság ivóvízellátását tovább kell javítani a meglevő vízművek bővítésével, Békéscsabán új vízmű létesítésével. Budapest ivóvízellátását a tervidőszak végére napi 100.000 m^3-el kell növelni.

A falusi lakosság ivóvízellátásának javítására új közkutakat és kis vízműveket kell létesíteni és a megfelelő ivóvízzel eddig nem rendelkező községekben mintegy fél millió falusi lakost kell jó ivóvízzel ellátni.

A tervidőszak alatt a háztartási gázfogyasztók számát mintegy 50.000 fogyasztóval kell emelni. Gondoskodni kell a fővárosi gázgyár és néhány kisebb gázgyár rekonstrukciójáról.

32. §. Az egészségügyi célokra biztosított erőforrásokat az egészségügyi hálózat műszaki színvonalának emelésére és az egészségügyi hálózat bővítésére kell felhasználni.

Az orvosi körzetek számát — főleg vidéken — mintegy 150-el kell növelni. A fővárosban, a nagyobb vidéki városokban az orvosi körzetekben fokozatosan szakorvosi ellátást kell megvalósítani.

Tovább kell bővíteni a kórházi, valamint rendelő és gondozóintézeti hálózatot. Be kell fejezni — többek között — a soproni szanatórium, a hatvani kórház, az ózdi és a Budapest III. kerületi rendelőintézet építését. Meg kell kezdeni, illetőleg tovább kell folytatni a sztálinvárosi, fehérgyarmati, komlói, salgótarjáni, miskolci, váci, veszprémi, valamint a budapesti Tétényi úti kórház építkezését.

A gyógyintézeti ágyak számát 2200-al kell növelni s ezzel a 10.000 lakosra jutó ágyak számát az 1955. évi 63-ról 70-re kell emelni.

Az idős és a munkaképtelen lakosság fokozottabb gondozása érdekében növelni kell a szociális otthonok férőhelyeit és javítani kell az otthonok ellátását.

Az üdülés további fejlesztése érdekében javítani kell az ellátást, az üdülők épületének és felszereléseinek állapotát. A dolgozók jobb ellátása, valamint az idegenforgalom várható igényeinek megfelelően a lehetőségekhez képest tovább kell fejleszteni a Balaton üdülő hálózatát.

33. §. Az oktatási célra biztosított anyagi eszközök döntő többségét az általános iskolai oktatás fejlesztésére kell fordítani. A rendelkezésre álló lehetőségek figyelembevételével 3500 általános iskolai osztályterem megépítését kell — nagyobb részben állami erőből — végrehajtani. Az óvodai férőhelyek növelésére és új gimnáziumi osztálytermek létesítésére a tervidőszak alatt csak korlátozott mértékben kerül sor.

Az első éves középiskolai tanulók, valamint az első éves egyetemi és főiskolai hallgatók létszámát általában az 1957. évi szinten kell tartani, ugyanakkor a népgazdaság különböző ágazatainak megalapozott szükségleteit a beiskolázásnál figyelembe kell venni. Biztosítani kell az oktatás színvonalának emeléséhez szükséges anyagi előfeltételeket.

A gyermekotthoni és a gyógypedagógiai hálózatot tovább kell fejleszteni. A Fóti Gyermekváros építését tovább kell folytatni.

A népművelés terén megkezdett fontosabb beruházásokat folytatni kell. Be kell fejezni a Fővárosi Vígszínház, a miskolci és a nyíregyházi színház, valamint a győri mozi építését. Gondoskodni kell a Filmlaboratórium továbbépítéséről.

34. §. A tudományos kutatás alapvető feladata részben a 3 éves tervidőszak, de főként az azt követő évek fejlesztési terveivel kapcsolatos kérdések tudományos feltárása és kimunkálása, hogy ezáltal a népgazdaság fejlesztése szilárd tudományos alapot nyerjen. Ennek előfeltétele az alaptudományok állandó továbbfejlesztése.

Különös gondot kell fordítani — az összehangolt távlati kutatási tervek kidolgozására alapozva — a nemzetközi tudományos együttműködés és tapasztalatcsere szoros és szervezett kiépítésére, hogy ezáltal is lehetővé váljék anyagi és szellemi erőforrásainknak a legfontosabb feladatok megoldására való összpontosítása.

A 3 éves tervben üzembe kell helyezni az első hazai atomreaktort és jelentős összegeket kell fordítani az atomkutatás további fejlesztésére.

A műszaki tudományok területén a kutatómunkát a fejlődés szempontjából legfontosabb és adottságainknak legjobban megfelelő területekre kell összpontosítani, különösen az anyagszerkezeti és félvezetőfizikai kutatásra, a híradás- és vacuumtechnika továbbfejlesztésére, az anyagvizsgálat modern módszereire.

Az agrártudományok fejlesztése terén fő feladat a termőtalaj védelme, termelő erejének fenntartása, pótlása és fejlesztése, a növénytermelés és az állattenyésztés hozamának növelése.

A közgazdaságtudomány kutatásait elsősorban a szocializmus felépítését, a népgazdaság fejlődését és a vezetést elősegítő kérdésekre fordítsa.

Tudományos életünk fejlődésének elengedhetetlen feltétele a dialektikus és történelmi materializmus elméletének és módszerének alkalmazása a tudományos kutatás egész területén.

IV. FEJEZET.

Záró rendelkezések.

35. §. A Minisztertanács felhatalmazást kap arra, hogy a hároméves tervnek éves részletterveit, valamint az egyes minisztériumok (önálló tervhatóságok) és a fővárosi, megyei, megyei jogú városi tanácsok tervfeladatait határozattal megállapítsa.

A Minisztertanács a hároméves terv egyes előirányzatait a terv fő célkitűzéseinek sérelme nélkül, a szükséghez mérten módosíthatja.

A Minisztertanács, az Országos Tervhivatal elnöke, a miniszterek és az állami irányító szervek vezetői gondoskodjanak a hároméves terv e törvényben lefektetett célkitűzéseinek végrehajtásáról.

A Minisztertanács, az Országos Tervhivatal elnöke, a miniszterek és az állami irányító szervek a maguk területén folyamatosan ellenőrizzék a hároméves terv végrehajtását.

A hároméves tervet a dolgozó nép alkotó kezdeményezése, tapasztalata és építő bírálata alapján tovább kell tökéletesíteni és ezzel biztosítani az előírt feladatok teljesítését, illetve — ahol szükséges — annak túlteljesítését.

A terv megvalósítása szükségessé teszi, hogy:

szorosabbra fűzzük az együttműködést minden baráti állammal,

jobban koncentráljuk erőinket a terv legdöntőbb feladatainak végrehajtására,

a takarékossági mozgalmat a szocializmus építésének állandó módszerévé tegyük,

az újítómozgalmat és a szocialista munkaversenyt jobban fejlesszük és szélesítsük,

a műszaki fejlesztés kérdéseire fokozottabb gondot fordítsunk, a tervfegyelmet megszilárdítsuk,

fokozzuk a társadalmi tulajdon védelmét.

36. §. A jelen törvény kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit azonban 1958. évi január hó 1. napjától kezdődően kell alkalmazni.

---

[1] *Kihirdetés napja: 1958. szeptember 27.*